

«Better together?» Migrasjon og misjonal samhandling i lys av Lausannebevegelsen og den fjerde Lausannekongressen i Seoul 2024 (L4)

Stian Sørli Eriksen,
VID vitenskapelige høgskole og Høyskolen for ledelse og teologi
stian.eriksen@vid.no

Resyme:

Fra et misjonsteologisk og kontekstuell samfunnsperspektiv drøfter artikkelen utfordringer og muligheter for misjonal samhandling i lys av nyere tids migrasjon. Særlig er det fokus på den norske samfunns-, kirke- og misjonskonteksten der siste tiårs migrasjonsbølger har bidratt til økt etnisk, kulturelt og religiøs mangfold i både byer og bygder. Det religiøse mangfoldet har bidratt til at tidligere «unådde» grupper av mennesker finnes i egne nabolag i Norge. Dette mangfoldet inkluderer også et økt antall kristne innvandrere og migrantmenigheter som representerer misjonale ressurser og mulige samarbeidspartnere for misjon. Artikkelen tar utgangspunkt i den fjerde Lausannekongressen (L4) i Seoul i september 2024, the State of the Great Commission og andre sentrale dokumenter tilknyttet Lausannebevegelsens perspektiver på migrasjon og misjon. Særlig belyser artikkelen migrasjonsteologiske perspektiver knyttet til globale migrasjonsrealiteter, diaspora-misjon, og polysentriske perspektiver på misjon, noe som utfordrer tradisjonelle og tidligere tilnærminger på misjon. Fra et diaspora-perspektiv er misjon ikke lenger bundet til geografi, men illustrerer at misjon skjer på nye måter uavhengig av geografi. Avslutningsvis drøfter artikkelen muligheter for misjonal samhandling og samarbeid (collaboration) og spør om ikke gjensidig samarbeid gjør kirken «Better together».

Summary:

From a missiological and contextual societal perspective, the article discusses challenges and opportunities for missional interaction in light of recent migration. There is a particular focus on the Norwegian social, church and mission context, where waves of migration during the past decades have contributed to increased ethnic, cultural and religious diversity in cities and communities. Increasing religious diversity has caused that "unreached" people groups live in our own neighborhoods in Norway. This diversity also includes increasing numbers of Christian immigrants and migrant churches representing missional resources and potential mission partners. The article takes starting point in the Fourth Lausanne Congress (L4) in Seoul in September 2024, the State of the Great Commission and other key documents related to the Lausanne Movement's perspectives on migration and mission. In particular, the article sheds light on migration-theological perspectives related to global migration realities, diaspora missions, and polycentric perspectives on missions that challenge traditional and previous approaches to missions. From a diaspora perspective, mission is no longer tied to geography but illustrates that mission occurs in new ways independent of geography. In conclusion, the article discusses opportunities for mutual interaction and cooperation and asks how mutual cooperation makes the church "Better Together".

Keywords: Diaspora missiology, Polycentric mission, Migration and mission, Collaboration, Lausanne Fourth Congress,

Introduksjon

Den fjerde Lausannekongressen (L4) i Seoul 2024 gav smakebit av hvordan den globale kirke ser ut i dag. Til tross for solid norsk deltagelse synliggjorde 5000 deltagere fra 200 land at den ikke-vestlige kirken dominerer den globale kirkes hovedscene og at en norsk delegat er en minoritet.¹ L4 synliggjorde også misjonens sentrale plass i den globale kirke som reflektert i Lausannebevegelsens visjon om å forkynne og formidle Kristus til verden.²

Et hovedtrekk i den omfattende «State of the Great Commission» (SoGC) rapporten lansert i forkant av L4 og et sentralt hovedbudskap gjennom kongressen var en uomtvistelig henstilling om og behovet for samarbeid og samhandling i misjonsop-

1 Evi Rodemann, "5,394: the exact number of participants at the Seoul Lausanne Congress," Evangelical Focus 13 Oct. 2024, <https://evangelicalfocus.com/feature/28584/data-seoul-l4-lausanne-statistics-lausanne-congress-evi-rodemann>. Se også Lausanne Movement, "Snapshots from the Fourth Lausanne Congress – 28 September," September 2024; [Snapshots from the Fourth Lausanne Congress - 28 September - Lausanne Movement](#).

2 Lausanne Movement, "What is Lausanne 4?," <https://lausanne.org/l4>

pdraget – *collaboration* – med tydelig appell om at «We are better together».³ I andre del av visjonen for L4 utdypes håpet om at kirken kan inspirere til og finne nye måter og former for samarbeid:

We want to see an acceleration of collaborative initiatives that can function to address missional gaps and opportunities with the goal of fulfilling Jesus' Great Commission to make disciples of all the nations.⁴

Et spørsmål er hva dette betyr kontekstuel, både globalt, regionalt, nasjonalt og lokalt, inkludert for Norge. Som poengtert under L4, er det av større betydning hva som skjer som konsekvens av kongressen enn det som skjedde under dagene i Seoul. Dette utfordrer kirkens misjonsteologi om hva misjon er og bør være og hvordan samhandling kan og bør skje.

Ett fokusområde på L4 som tematiseres i SoGC er betydningen av globalisering og migrasjon for misjon. Migrasjon tematiseres både eksplisitt og implisitt i SoGC, i beskrivelsen av ulike samarbeidsgap (*collaborate gaps*), og var tydelig i fokus i flere av netverkssamlingene under kongressen. Migrasjonsperspektivet beskriver både hvordan verden ser ut og utfordrer tenkningen om hvordan verden kan nås. Hvordan forholder kirken seg til mennesker som er på flukt fra krig, kommer som arbeidsmigranter eller internasjonale studenter, eller av andre årsaker har reist fra der de bodde? Hva er sammenhengen mellom migrasjon og misjon? Hvilke utfordringer og muligheter finnes? Slike spørsmål reflekterer sosiokulturelle og teologiske spørsmål om misjon i Norge og globalt. Med særskilt blikk på den norske konteksten spør vi hvordan bevissthet rundt migrasjonsperspektiver kan bidra til økt misjonalt samhandling. Samtidig spør vi hvordan en slik migrasjons- og misjonsteologi kan se ut. Artikkelen drøfter dette ut fra migrasjons- og migrasjonsteologiske perspektiver fra Lausannebevegelsen, særlig i lys av L4, SoGC, og Lausanneinitiativ knyttet til migrasjon og misjon i nyere tid. Som et bakteppe bygges det også på tidligere forskning på kristne migranter og økumeniske relasjoner i kirkelandskapet, inkludert erfaringer fra ulike kirkelige og økumeniske sammenhenger.⁵

Migrasjonskonteksten

3 The Lausanne Movement, "We Are Better Together", <https://lausanne.org/gatherings>

4 Lausanne Movement, "What is Lausanne 4?"

5 Se f.eks. Kari Storstein Haug og Stian Sørli Eriksen, *En kartlegging av forskning på kristne migrantmenigheter og kristne migranter i Norge: En rapport for kirkerådet* (Oslo: VID vitenskapelige høyskole, 2021); Stian Sørli Eriksen, "Immigrant – Majority church relations in the West: Separate Worlds or Bridges over Troubled Waters." *Lausanne Global Analysis* 8, 4 (2019), <https://www.lausanne.org/lga-03/immigrant-majority-church-relations-west>.

Migrasjon og demografiske endringer

Til tross for at migrasjon alltid har funnet sted, viser nyere tids globalisering at migrasjon representerer en av vår tids mest komplekse og samfunnsinngripende fenomener, både globalt, nasjonalt, og lokalt. I det store bildet handler det om migrasjonsbevegelser fra det globale sør til det globale nord, men også om nord-sør migrasjon, migrasjon innad i Europa (eller andre regioner) eller internmigrasjon i ulike land. Nye tall fra International Organization of Migration (IOM) estimerer at det finnes et rekordhøyt 304 millioner internasjonale migranter i verden i dag:⁶ Arbeidsmigranter, studenter, asylsøkere og flyktninger, kjærlighetsmigranter og familiegjennforening, klimaflyktninger, illegale migranter og migranter som ikke passer noen kategorier.⁷ Noen migrerer for relativt korte tidsperioder, mens andre er på flyttefot hele livet. Andre serie-migrerer til og fra flere ulike destinasjoner, noen ganger uten å vite hvor det ender. Bakenfor finnes fortellinger om krig, økonomisk nød, og håp om bedre liv. Mange lever transnasjonale liv med tilknytning både lokalt der de bor, til diasporakontekster og til opprinnelseslandet, noe som aktualiserer spørsmål om tilhørighet og identitet.⁸ Lausannebevegelsen reflekterer kritisk rundt hvordan migrasjon ikke bare utfordrer migrantene, men også lokalsamfunnene de flytter til:

More and more individuals around the world are dramatically changing where they call home, what it looks like, and who their neighbors are. These fundamental changes in places and populations raise the fundamental question: “What is community?”⁹

Migrasjon representerer også bakteppet for håndpåtakelige demografiendringer i mange vestlige samfunn, inkludert i Norge. Rundt 20 prosent av Norges befolkning har i dag innvandrerbakgrunn, inkludert første og andre generasjons innvandrere.¹⁰ Dette har gjort byer, bygder, nabolag, skoler og arbeidsplasser mer etnisk, kulturelt og religiøst mangfoldig. I dag er dette ikke nytt, men en beskrivelse av hvordan Norge faktisk ser

6 International Organization for Migration (IOM), Annual Report 2024 (IOM UN Migration, 2025), [IOM Annual Report 2024 | IOM's Achievements & Insights](#)

7 Gunhild Odden, *Internasjonal migrasjon: En samfunnsvitenskapelig innføring* (Oslo, Fagbokforlaget, 2018).

8 Se f.eks. Marta Bivand Erdal og Ceri Oeppen, “Migrant Balancing Acts: Understanding the Interactions Between Integration and Transnationalism,” *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 39, nr. 6 (2013): 867-884, <http://dx.doi.org/10.1080/1369183X.2013.765647>.

9 Lausanne Movement, “What is community?” <https://lausanne.org/report/community>

10 SSB, “Fakta om innvandring” <https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring>, For sammenlikning se Minja Dzamarija og Jinghui Lysen, *Innvandring og innvandrere i Norden 2016-2022: En komparativ analyse og utviklingstrekk* (Statistisk sentralbyrå, 2024), [Innvandring og innvandrere i Norden 2016-2022](#).

ut. Innvandrere bor spredt rundt om i landet, men særlig konsentrert i og rundt de større byene.¹¹

I forlengelsen av økt etnisk, kulturelt og religiøs mangfold reflekterer dette også et markant mer mangfoldig kirkelandskap. Til tross for synkende medlemstall i majoritetskirken (Den norske kirke, Dnk), har antall trossamfunn og medlemmer i trossamfunn utenfor Dnk økt hovedsakelig i siste tiår grunnet migrasjon. Dette gjelder katolske, ortodokse og ulike frikirkelige menigheter.¹² Til tross for mer oppmerksomhet i senere år går migrantmenigheter ofte under den kirkelige radaren, selv om mange har hatt fotfeste i Norge i flere tiår. Det kirkelige mangfoldet må også sees i sammenheng med veksten av global kristendom i Sør og at det er ulike former for global kristendom som nå finnes i mange av våre byer og bygder.¹³

Noen migrasjonsteoretiske perspektiver

Migrasjonsteoretiske perspektiver bidrar til å belyse migrasjonens mange sider, både hvordan migrasjon påvirker samfunnet som helhet, og hvordan migrasjon påvirker enkeltpersoner, familier og grupper med ulike migrasjonserfaringer. Uten å gå i dybden, bidrar diskursive, makrososiologiske, økonomiske, og sosiokulturelle til å belyse at migrasjon i seg selv er særs kompleks. Opplevelsen av annengjøring, strukturell urettferdighet og hverdagsrasisme har løftet spørsmål om tilhørighet og identitet i politiske og teoretiske drøftinger om innvandring og integrering.¹⁴ Migrasjonsperspektiver bidrar imidlertid ikke bare til å problematisere migrasjon, men til å se på migrasjon som berikende, f.eks. i arbeidslivet.

Hvordan forstår storsamfunnet innvandrere og hvordan opplever innvandrere storsamfunnet? Defineres vi av forskjeller? Forenes vi av mangfold? Snakker vi om «vi» og «de andre» eller er det mulig å finne et felles «oss»? Steven Vertovecs' begrep «overmangfold» (*superdiversity*) kan være nyttig for å belyse at mangfoldskonteksten er svært kompleks og at det er vanskelig, om ikke umulig, og enda mindre tjenlig, å definere «den andre». Heller bør vi anerkjenne at vi lever i et samfunn som er annerledes enn tiår tilbake, men som gir nye muligheter, ikke minst knyttet til felles samfunnsutfordringer.¹⁵ Som en språklig illustrasjon, skisserer begrepet sameksistens

11 «Fakta om innvandring».

12 Statistisk sentralbyrå, «Trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja», <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/religion-og-livssyn/statistikk/trus-og-livssynssamfunn-utan-for-den-norske-kyrkja>

13 «Status of Global Christianity, 2025, in the Context of 1900–2050,” hentet fra Gina A. Zurlo, Todd M. Johnson, og Peter F. Crossing, “World Christianity 2025: Regional Perspectives,” *International Bulletin of Mission Research* 49, nr. 1 (2025), 62–74.

14 Se f.eks. Ronald Synnes og Lars Laird Iversen, «Innledning» (temanummer om rasisme), *Norsk sosiologisk tidsskrift* 7, nr. 1 (2023), 4–7; <https://doi.org/10.18261/nost.7.1.1>

15 Steven Vertovec, *Superdiversity: Migration and Social Complexity* (Routledge, 2022).

(«*co-existence*») et samfunn preget av toleranse, men som ikke nødvendigvis fører til fellesskap og samhandling. Begrepet samskaping («*co-creation*») peker imidlertid på muligheter for innovativ nytenkning. Fra et migrantfokustert forskningsprosjekt fra Finland trekker forskerne Harri Ruoslahti og Tarja Meristö frem at litteraturen nokså entydig viser at samskaping på tvers av bakgrunn bidrar til innovasjon og beriker de involverte. Slik innovasjon skjer når ulike parter finner sammen rundt felles utfordringer i fleksible miljøer og når en erkjenner at gode prosesser tar tid.¹⁶ Vi drøfter senere hvordan dette kan anknyttes den misjonsteologiske refleksjonen om samhandling for misjon.

Migrasjon og misjon

Hvilken betydning og konsekvens har dette så for misjon og kirke i dag, misjonsteologisk og praktiskteologisk? Mange studier viser at kristne innvandrere og migrantmenigheter ofte er misjonalt overbeviste med ønske om å nå mennesker med evangeliet både fra egen bakgrunn, andre innvandrere, og etnisk norske, vist f.eks. gjennom stort bønneengasjement for Norge og evangelisering. Begrepet «misjon i revers» (*reverse mission*) er et etablert begrep som tematiserer hvordan kristne med innvandrerbakgrunn representerer nye former for misjon i diasporakonteksten.¹⁷ Begrepet drøftes imidlertid kritisk opp mot den grad kristne innvandrere og migrantmenigheter lever opp til bekjennelsen om å reevangelisere et sekulært Europa.¹⁸

Et annet spørsmål gjelder hvordan norske kirker og misjonsorganisasjoner forholder seg til den endrede samfunnskonteksten, til mennesker med migrasjonsbakgrunn, og til språklige, kulturelle, og andre utfordringer (og muligheter) knyttet til migrasjon. I hvilken grad finnes samarbeid mellom norske kirker og misjonsorganisasjoner og kristne migrantmiljøer? Hvordan kan en jobbe sammen for å nå etniske og religiøse minoriteter eller nye generasjoner med evangeliet? Hvordan kan en sammen drøfte tro i lys av spørsmål rundt global politisk usikkerhet, generasjonsspørsmål, klima og miljø, teknologi og kunstig intelligens?

Slike spørsmål synligjør behovet for teologisk refleksjon rundt migrasjon *sammen*

16 Harri Ruoslahti. Og Tarja Meristö, (2018) Project ANTURA: Creating Better Immigrant Integration and Greater Social Responsibility. Dejan Verčič, Ana Tkalac Verčič and Krishnamurthy Sriramesh (Eds.) CSR in Hypermodern Times. Proceedings of the 24th International Public Relations Research Symposium BledCom, June 30 - July 1, 2017, Bled, Slovenia. Ljubljana: University of Ljubljana, 76-87. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/158757/Ruoslahti_Meristo.pdf?sequence=1&isAllowed=y

17 Se Chandler Im og Amos Yong, *Global Diasporas and Mission*, Regnum Edinburgh Centenary series (Oxford: Regnum, 2014).

18 Se Paul Freston, "Reverse mission: A discourse in search of reality?" *Penteco Studies* 9, nr. 2 (2010), 153-174. <https://doi.org/10.1558/ptcs.v9.i2.8948>; Olofinjana, R. Israel, "Reverse Mission: Towards an African British Theology," *Transformation* 37, nr. 1 (2019), 52-65. <https://doi.org/10.1177/0265378819877902>

med mennesker med migrantbakgrunn. For eksempel, hvordan forholder kirker seg til mennesker på flukt?¹⁹ Hvem er naturlige samarbeidspartnere i et lokalsamfunn preget av mangfold? Den katolske misjonsteologen Peter C. Phan fremhever i kontekst av den katolske kirke i USA at migrasjon er noe som ikke bare utfordrer kirken sosiologisk, men utfordrer hvordan kirken 'er kirke' i lys av migrasjonsvirkeligheten:

Migration is a pressing and perennial concern for the church as church, and not simply as a social organization dedicated to the promotion of the welfare of all, especially the most vulnerable members of society.²⁰

Fra et historisk perspektiv beskriver Phan kirken som en «institusjonell migrant», dvs. at kirken historisk sett er grunnleggende formet av migrasjon og at migrasjonsperspektivet er del av kirkens identitet. Selv Gud kan forstås teologisk som «Migrant» («the Primordial Migrant», *Deus Migrator*) i kraft av sin tilstedeværelse og handling med verden – «God-on-the-move», både i skapelsen og ikke minst i inkarnasjonen:

God's creative act can be interpreted as God's migration out of what is divine into what is not, a movement that bears all the marks of human migration²¹

Dette fordrer en migrasjonteologi som kan reflektere rundt konkrete utfordringer og sider ved migrasjon (*theology-in-migration* eller *migration theology*), samt at migrasjon er en linse eller perspektiv som er nyttig og nødvendig for å forstå den kristne troen mer generelt (*theology of migration*).²² I følge Phan, utfordrer migrasjonsteologien både selve teologien og praksis, f.eks. knyttet til menneskeverd, menneskerettigheter, og hvordan vi møter «vår neste». I et litt langt, men talende sitat, utdyper Phan:

Thus, the migrant is the imago Dei, created in the image and likeness of God as any other human being equally is, and this the ontological ground of human rights.... What is distinctive and unique about the migrant is that he or she is the imago Dei migratoris, the privileged, visible, and public face of the God who chooses, freely and out of love, to migrate from the safety of God's eternal home to the strange and risky land of the human family, in which God is a foreigner needing embrace,

19 Groody, Daniel. G., "Crossing the Divide: Foundations of a Theology of Migration and Refugees," *Theological Studies* 70, nr. 3 (2009), 638-667; <https://doi.org/10.1177/004056390907000306>

20 Phan, Peter. C., "Deus Migrator; God the Migrant: Migration of Theology and Theology of Migration," *Theological Studies* 77, nr. 4 (2016), 845-868. <https://doi.org/10.1177/0040563916666825>.

21 Phan, "Deus Migrator," 860.

22 Phan, "Deus Migrator," 847.

protection, and love. Thus, when the migrant is embraced, protected, and loved, the Deus Migrator is embraced, protected, and loved. By the same token, when the migrant as imago Dei migratoris is rejected, marginalized, declared “illegal,” imprisoned, tortured, or killed, it is the original of that image, the Deus migrator, who is subjected to the same inhuman and sinful treatment.²³

Dette har ikke bare betydning for hvordan vi ser hverandre, men også for hvordan vi forstår Gud og teologiens mangfoldighet. Dette er igjen en teologisk utfordring som helst ikke løses på egen hånd men sammen:

Answering these and other questions while keeping migration and migrants front and center entails a radical reformulation of Christian theology and most likely requires a collaborative effort since rarely can a single theologian master all these different fields and disciplines.²⁴

For en mer inngående drøfting henvises det til litteraturen.²⁵

Lausannebevegelsens perspektiver på migrasjon og misjon

Lausannebevegelsen er en mangfoldig økumenisk orientert evangelikal nettverksbevegelse som bygger på Lausannepaktens fokus på evangelisering og misjon for vår tid.²⁶ Dette gir både muligheter og begrensninger for samarbeid i møte med bredere økumeniske kontekster, og med kulturelle, strukturelle, historiske, teologiske, eller mis-siologiske ulikheter blant de som identifiserer seg med Lausannebevegelsen, globalt,

23 Phan, “Deus Migrator,” 861.

24 Phan, “Deus Migrator,” 857-858.

25 Se gjerne Ilsup Ahn, “Migration and Christian Theology” i *St Andrews Encyclopaedia of Theology*, redigert av Brendan N. Wolfe et al (University of St Andrews, 2022–2024), <https://www.saet.ac.uk/Christianity/MigrationandChristianTheology>; Ilsup Ahn, “Theology and Migration”, *Brill Research Perspectives in Theology* 3, nr. 2 (2019), 1-108, <https://doi.org/10.1163/24683493-12340006>; Martha Frederiks og Dorotty Nagy (red.), *Religion, migration, and identity: Methodological and theological explorations. Theology and mission in World Christianity* (Leiden: Brill, 2015); Gemma Tulud Cruz, *Toward a theology of migration: Social justice and religious experience* (Palgrave Macmillan, 2014); og Steven B. Bevans, “Migration and Mission: Pastoral Challenges, Theological Insights” i *Contemporary Issues of Migration and Theology*, redigert av E. Padilla og Peter Phan, Palgrave Macmillan’s Christianities of the World (Palgrave Macmillan, New York, 2013); https://doi.org/10.1057/9781137031495_9

26 Se gjerne Margunn Serigstad Dahle, Lars Dahle og Knud Jørgensen (red.), *The Lausanne Movement: A Range of perspectives*. Regnum Edinburgh Centenary Series, Vol. 22 (Oxford: Regnum, 2014); Robert A. Hunt, “The history of the Lausanne Movement, 1974-2010,” *International Bulletin of Mission Research* 35, nr. 22 (2011), 81-85; <https://doi.org/10.1177/239693931103500>;

nasjonalt og lokalt:

We believe it is intrinsic to God's mission that the global church declare and display Christ together to a watching world. However, the global church has lacked a truly comprehensive, coordinated and collaborative global mission.²⁷

Videre konkretiseres dette teologisk og praktisk med et opprop om faktisk samarbeid:

What if we could accelerate the fulfilment of the Great Commission together like Nehemiah completed the walls around Jerusalem? Collaborative Action Teams exist to address the lack of collaboration in the global church and facilitate the right connections to resources.²⁸

Dette var perspektiver sentralt i flere av nettverkssamlingene på L4 der migrasjon, polysentrisk misjon og diasporakonteksten ble tematisert i ulike strategiske «Collaborate gaps» (samarbeidsgap) som var satt sammen for å konkretisere hvordan samarbeid rundt misjonsoppdraget kan gjøres i praksis.²⁹ Det polysentriske perspektivet var også tydelig i det store mangfoldet representert i kongressen blant bidragsyterne og deltagerne. I avslutningen av kongressen ble deltagerne utfordret til forpliktende handling for samarbeid med andre (*Collaborative Action Commitment*).

Et følgespørsmål for vår egen kontekst er hvordan vår egen migrasjonskontekst kan se muligheter og utfordringer for samhandling og samarbeid for misjon i Norge og globalt. I det som følger vil vi prøve å svare på dette i lys av perspektiver på migrasjon og misjon fra Lausannebevegelsen med hovedvekt på hva SoGC og L4 bringer inn i dette. I dette ligger det både deskriptive sosiologiske og normative teologiske sider som begge belyses i sammenheng.

Et lite historisk tilbakeblikk

For Lausannebevegelsen er fokus på migrasjon ikke noe nytt, men har fra begynnelsen understreket et universelt evangelium som gjelder alle mennesker, hele mennesket, og uavhengig av kulturell bakgrunn, geografisk lokasjon, eller livssituasjon. Fra et teologisk perspektiv impliseres at det ligger et migrasjonsperspektiv i selve sendelsesperspektivet i Lausannepaktens første paragraf:

He has been calling out from the world a people for himself, and sending his people

27 The Lausanne Movement, "What is Lausanne 4?"

28 The Lausanne Movement, "Lausanne 4: Collaborative Action" (26. Mai 2023), <https://lausanne.org/l4/act>

29 «Issue networks» var f.eks. tematisert rundt "Cities", "Diasporas", "International student ministry", "Least reached peoples", "Ministry collaboration" og "Workplace ministry".

back into the world to be his servants and his witnesses, for the extension of his kingdom, the building up of Christ's body, and the glory of his name.³⁰

I forordet til utgaven av Lausannepakten, utgitt i forkant av Cape Town 2010 kongressen, kommenterer Chris Wright bl.a. at Guds misjon gjelder «for the landless, homeless, family-less and stateless».³¹ Dette impliserer misjon i kontekst av migrasjon og migrasjonens følger. Dette ser vi også i Lausannepaktens tosidighet med både forkynnelse av evangelium og sosialt ansvar:

The message of salvation implies also a message of judgment upon every form of alienation, oppression and discrimination, and we should not be afraid to denounce evil and injustice wherever they exist.³²

Manila-manifestet, utgitt i forbindelse med den andre Lausannekongressen i Manila 1989, tar opp migrasjon som følge av urbanisering:

On the one hand, city populations are extremely cosmopolitan, so that the nations come to our doorstep in the city. Can we develop global churches in which the gospel abolishes the barriers of ethnicity? On the other hand, many city dwellers are migrant poor who are also receptive to the gospel. Can the people of God be persuaded to relocate into such urban poor communities, in order to serve the people and share in the transformation of the city?³³

Manila-manifestet tematiserer særlig unødde folkeslag og behovet for misjon både i og på tvers av etniske, kulturelle og språklige skillelinjer. Forfølgelse av kristne ulike steder nevnes også spesifikt. I forbindelse med kongressen i Manila kommenteres også demografien av deltagerne og kirkene og at Lausannebevegelsen har stadig blitt mer mangfoldig og global.³⁴

Migrasjon utdypes mer konkret og utfyllende i senere konsultasjoner og dokumenter. I 2004 fremhevet dokumentet «The People Next Door» (Lausanne Occasional Paper No. 55) fra et historisk perspektiv at Gud bruker migrasjon for sin hensikt, til tross for migrasjonens ofte harde realiteter. Teologisk sett reflekterer Bibelen en fortelling om at «we are all migrants» og at diasporaen representerer uforløste muligheter og utfordringer for misjon. Mange kristne migranter ser på seg selv som misjonærer og representerer uforløste ressurser for misjon. Migrasjon fordrer også et bibelsk ansvar

30 The Lausanne Covenant: Complete text with study guide, [Lausanne 9/21.indd](#)

31 The Lausanne Covenant, "Preface to this edition", 13.

32 The Lausanne Covenant, "Paragraph 5," 45.

33 The Lausanne Covenant, "Paragraph 10."

34 Edward R. Dayton, "Introduction", (1989), <https://lausanne.org/content/introduction-2>

om å ta godt imot 'den fremmede' (f.eks. 2. Mos. 23:9), utfordrer etnosentrisk misjon, og peker på muligheter for samhandling.³⁵

Som forberedelse til den tredje Lausanne-kongressen i Cape Town i 2010, ble det avholdt en «Consultation on Diaspora Missions» i Manila i mai 2009 og påbegynt utviklingen av en teologisk-missiologisk forståelsesramme for 'diasporisk misjon' (*diaspora missiology*) og betydningen av dette for misjonsoppdraget som helhet i tråd med Lausannepakten og Manilamanifestet.³⁶ Senere i 2009 møtte "missions leaders, mobilizers, educators, trainers, and kingdom workers" som en del av Lausanne Diaspora Educators Consultation 11.-14. november i Seoul med en "Seoul Declaration on Diaspora Missiology" som konkretiserte anerkjennelsen av å ta diasporamissiologyen på alvor.³⁷ Dette dannet grunnlag for det som skulle bli Lausanne Diaspora Issue Network som vokste ut fra Cape Town-erklæringen og kongressen i Cape Town.

Denne missiologien kommer tydelig til uttrykk i Cape Town-erklæringen som løfter frem den sosio-teologiske tosidigheten knyttet til migrasjon og misjon: «We are convinced that contemporary migrations are within the sovereign missional purpose of God, without ignoring the evil and suffering that can be involved.»³⁸ Med andre ord, handler det både om å se og forstå tiden en lever i og å tolke denne fra et teologisk perspektiv. Mulighetene som global migrasjon og diasporakontekster representerer bør også inngå i misjonsstrategier. I praksis betyr det å ta godt imot fremmede fra andre religiøse bakgrunner, bygge relasjoner og hjelpe trengende, og gjennom det være et vitne for Kristus. For den kristne diasporaen påpekes særskilt utfordringen om å reflektere sammen teologisk:

We encourage Christians who are themselves part of diaspora communities to discern the hand of God, even in circumstances they may not have chosen, and to seek whatever opportunities God provides for bearing witness to Christ in their host community and seeking its welfare....we urge immigrant and indigenous churches together to listen and learn from one another, and to initiate co-operative efforts to reach all sections of their nation with the gospel.³⁹

35 The Lausanne Movement, "Diasporas and International Students: The New People Next Door," Occasional paper (2004), <https://lausanne.org/occasional-paper/diasporas-and-international-students-the-new-people-next-door-lop-55>

36 The Lausanne Movement, "Consultations on Diaspora Missions: The roadmap to Cape Town for people on the move", <https://lausanne.org/gathering/consultations-on-diaspora-missions>

37 The Lausanne Movement, *The Seoul Declaration on Diaspora Missiology* (2009); <https://lausanne.org/statement/the-seoul-declaration-on-diaspora-missiology>

38 The Cape Town Commitment, "Paragraf 5", 135; se også 130.

39 The Cape Town Commitment, "Paragraf 5", 135.

Som følge av Seoul-deklarasjonen av 2009 og Cape Town 2010 ble det i 2010 fremmet et «Call to action» knyttet til migrasjonstematikken og «*People on the Move*».⁴⁰ Global Diaspora Network etablerte «Global Diaspora Forum», en internasjonal eksperksamling med «*diaspora specialists, experts, agency and organizational leaders, and missions practitioners*» holdt noen år senere i Manila mars 2015. Dette nettverket bidro til å utvikle et omfattende diasporamissologisk ressursverk, *Scattered and Gathered: A Global Compendium of Diaspora Missiology*⁴¹ som i henhold til nettverket selv representerte en milepælsressurs for å utruste til misjon «*in today's borderless world.*»⁴² Det var omfattende i at det både beskrev den globale sosioreligiøse konteksten, gav et grundig bibelteologisk rammeverk for diasporamisjon, skisserte strategiske missiologiske linjer med case studier fra ulike globale kontekster, samt presenterte praktisk-teologiske ressurser fra Lausanne-bevegelsen.

Nettverket rettet etter hvert særlig fokus mot å utruste «a new generation of diaspora leaders, workers, and missiological researchers for mission among diasporas in the 21st century».⁴³ Etter en konsultasjon for diaspora-interesserte i Singapore i mars 2016 kom «The Singapore Resolution» som utforsket, utredet og ansvarliggjorde perspektiver fra *Scattered and Gathered*.⁴⁴ Vi nevner også at det kom et «occasional paper» om migrasjon og etnisk konflikt i 2010 (revidert i 2014),⁴⁵ samt at Lausanne Global Workplace Forum i Manila i 2019 tematiserte global arbeidsmigrasjon i lys av misjonsoppdraget.⁴⁶ I 2019 ble «Liverpool Diaspora Consultation 2019» arrangert ved Andrew Walls Center ved Liverpool Hope University over temaet «Christians from Global South and Diaspora Missions in Europe» med rundt 125 deltagere fra rundt 30 ulike land.⁴⁷ I 2021, under COVID-19, arrangerte Global Diaspora Network og Lausannebevegelsen en 3-timers digital «Lausanne Diaspora summit» der tema

40 Se Sam George, «People on the move» (What is community?); [People on the Move - Lausanne Movement](#)

41 Sadiri Tira og Tetsunao Yamamori, *Scattered and Gathered: A Global Compendium of Diaspora Missiology*, rev. utg. Regnum Studies in Mission (Wipf and Stock, 2016).

42 Global Diaspora Network, «Our philosophy, vision, and history», <https://globaldiaspora-network.org/about/>

43 Global Diaspora Network, «Our philosophy».

44 Global Diaspora Network, *The Singapore resolution: Diaspora Missiology Educators Consultation: Singapore Resolution* (2016); [The Singapore Resolution - Global Diaspora Network](#)

45 Jehu J. Hanciles, «The Intertwining of Migration and Ethnic Conflict» (2014); <https://lausanne.org/content/the-intertwining-of-migration-and-ethnic-conflict>

46 The Lausanne Movement, «Lausanne Global Workplace Forum», <https://lausanne.org/gwf>

47 Global Diaspora Network, «Liverpool Diaspora Consultation 2019» (2019), <https://globaldiasporanetwork.org/liverpool-diaspora-consultation-2019/>

var «Pandemic, Migration and Mission: Navigating Implications for Mission». ⁴⁸ Det kom også et «occasional paper» om samme tematikk. ⁴⁹ I 2025 er det planlagt en samling om «Diaspora missions in and beyond Latin America» i Sao Paulo, Brasil.

Et kortfattet blikk på annen Lausanne-relatert litteratur og ressurser om migrasjon og misjon

Selv om det hverken er hensiktsmessig eller mulig å avgrense helt til Lausannebevegelsen særskilt, finnes det en lang rekke publikasjoner, podcasts, YouTube og ressurser som på ulike måter kan knyttes til Lausannebevegelsen eller randsonen av Lausannebevegelsen. Dersom vi avgrenser til litteratur som nettverket selv identifiserer eller kommenterer gir det et lite innblikk i noe av det som vektlegges selv om det ligger utenfor vårt fokus å gjøre en omfattende gjennomgang av disse. Noe av litteraturen er mer populær i form, mens noe er mer forskningsorientert. ⁵⁰ Global Diaspora Network nevner ulike praktisk-teologiske ressurser, f.eks. knyttet til bønn. ⁵¹ I antologien *Global Migration and Christian Faith* understrekes bibelteologiske, historiske, teologiske og missiologiske imperativer som bør utfordre kirkens tenkning og handling rundt migrasjon og misjon. ⁵² I Sadiri Joy Tira og Juliet Lee Uytanlets antologi, *A Hybrid World* trekker de frem hybriditet som et viktig perspektiv for migrasjonsmissiologien og hvordan migranter forholder seg til identitet, tilhørighet og generasjonsspørsmål. En rekke regionalt-orienterte eller kontekstuellt fokuserte publikasjoner drøfter et bredt mangfold av diasporakontekster, koreansk diaspora ⁵³, kinesisk diaspora ⁵⁴, malaysisk

48 The Lausanne Movement, Lausanne Diaspora Summit 2021 (2021), <https://lausanne.org/gathering/lausanne-diaspora-summit-2021>

49 “How COVID Has Impacted the Future of Human Migration (2021)”

50 Se f.eks. Enoch Wan, *Diaspora Missiology* (CreateSpace Independent Publishing Platform, 2012).

51 Katherine Lorange, *Borderless Prayer: A New Guide for Praying for Diasporas* (Renew & Reveal Publications, 2016).

52 R. Carroll, M. Daniel og Vincent E. Bacote (red.), *Global Migration and Christian Faith: Implications for Identity and Mission* (Cascade Books, 2021). Se også R. Carroll og M. Daniel, *The Bible and Borders: Hearing God’s Word on Immigration*. (Brazos Press, 2020).

53 Wonsuk Ma og Hun Kim (red.), *Korean Diaspora and Christian Mission* (Regnum Books, 2011); Enoch Jinsik Kim og Sebastian Kim (red.), eds., *The Identity and Mission of the Korean American Church*. (Fortress Press, 2024).

54 Jeanne Wu, *Mission through Diaspora: The Case of the Chinese Church in the USA*. (Langham Academic, 2016).

diaspora⁵⁵, indisk diaspora⁵⁶, Nord-Amerikas mangfoldskontekst⁵⁷, mangfoldet av asiatiske diasporaer⁵⁸, afrikanske diasporaer⁵⁹ og diasporamisjon blant hinduer⁶⁰. Dette gir mer dybdeinnsikt i hva som ligger i diasporabegrepet og i diasporamissologien skissert under. I opptakten til og i etterkant av arbeidet med SoGC finnes det flere «occasional papers» som utfyller og reflekterer rundt migrasjonsrelaterte spørsmål, ikke minst i relasjon til SoGC og som til sammen drøfter ulike spørsmål knyttet til utfordringer og muligheter den globale kirke trolig vil møte.⁶¹

Migrasjonsperspektiver i The State of the Great Commission

For Lausannebevegelsens nåtids- og fremtidsperspektiver på misjon er det særlig

55 Sam George og T. V. Thomas, *Malayali Diaspora: From Kerala to the Ends of the World*. Indian Diaspora Series, (2021).

56 Sam George (red.), *Diaspora Christianities: Global Scattering and Gathering of South Asian Christians* (Fortress Press, 2019); Sam George (red.), *Desi Diaspora: Ministry among Scattered Global Indian Christians* (SAIACS Press, 2019).

57 J. D. Payne, *Strangers Next Door*. (IVP, 2012).

58 George, «Diaspora Christianities»; Peter Vethanayaganony, *Tamil Diaspora: Intersectionality of Migration, Religion, Language and Culture*, Indian Diaspora Series, red. Sam George og T.V. Thomas (2021); Sam George, *Journeys of Asian Diaspora: Mapping Originations and Destinations*. Asian Diaspora Christianity: Vol. 1 (Fortress Press, 2021); Sam George, *Interconnections of Asian Diaspora: Mapping the Linkages and Discontinuities*. Asian Diaspora Christianity: Vol. 2. (Fortress Press, 2022); Sam George, *Reflections of Asian Diaspora: Mapping Theologies and Ministries*. Asian Diaspora Christianity. Vol. 3. (Fortress Press, 2022); Sam George, Bulus Galadima og og Geanne Wu, *Asians in Diaspora and Diasporas in Asia* (Langham Global Library, 2025).

59 Bulus Galadima og Sam George, *Africans in Diaspora and Diasporas in Africa* (Langham Global Library, 2024).

60 Sam George og Ashok Kumar, *Sharing Jesus with Hindus. Global Witness among Hindu Diaspora* (William Carey Publishing, 2024).

61 Se Sam George, «People on the Move», Lausanne Occasional Paper: People on the Move - Wheaton Billy Graham, 2024 (Global Diaspora Network). Andre papers med migrasjonsteologisk relevans er Tite Tiénou, Polycentric Christianity: Theological Multiplicity and Unity, Occasional paper 80; Polycentric Christianity: Theological Multiplicity and Unity - Lausanne Movement; Wilson Paluri, Understanding Global Change and Cultural Shifts in the Religiously Pluralistic Context: A Crucial Aspect in the Contextualization of the Gospel, Occasional paper 81, Understanding Global Change and Cultural Shifts in the Religiously Pluralistic Context - Lausanne Movement; Craig Ott, What are the Emerging Demographics?, Occasional paper 84, What are the Emerging Demographics? - Lausanne Movement; Victor Nakah, Ethnic Diversity in Community, Occasional paper 84, Ethnic Diversity in Community - Lausanne Movement; og Lloyd Kim, Passing on the Faith to the Next Generation, Occasional paper 85, Passing on the Faith to the Next Generation - Lausanne Movement.

interessant å bemerke hva som trekkes frem i SoGC. Selv om SoGC bygger på Lausannepakten og senere tillegg, er det interessant å se hvordan migrasjon som perspektiv i SoCG har vokst frem som ett (blant flere) hovedspor for misjon frem mot 2050. Hva er det som er særegent og aksentuert ved de migrasjonsteologiske perspektivene i SoGC og hvordan kan dette bidra til ny misjonsteologisk refleksjon og praksis, særlig relatert til samarbeid og samhandling i en migrasjonskontekst?

“People on the move”

Selv om migrasjonsperspektivet indirekte eller direkte finnes spredt i mye av SoGC er det særlig i enkelte deler av SoGC som belyser migrasjonsteologien. Den migrasjonsteologiske argumentasjonen bygger både på samfunnanalytiske og bibelteologiske premisser i tråd med Lausannbevegelsens tosidighet nevnt tidligere.⁶² I lys av at migrasjon alltid har funnet sted og at verden er i bevegelse argumenteres det for at migrasjonsperspektivet gir anledning til å fremheve en felles global identitet der «we are all migrants ... we are all either migrants or descendants of migrants». ⁶³ Dette representerer både sosiokulturelle og teologiske muligheter. Migrasjon trekkes f.eks. frem som et helt sentralt anliggende historisk, i dag og noe som vil prege verden i fremtiden sammen med andre globale utfordringer som klima, energiutfordringer, global økonomi, kunstig intelligens, krig etc.⁶⁴ Dette kan igjen danne grunnlag for en kontekstuell migrasjon-relatert misjonsteologi:

We are at the cusp of a quantum leap in human mobility with flying cars, hyperloop, and supersonic planes. The depopulation of some urban centers, aging nations, and demographic shrinking of some nations will result in massive population shifts.⁶⁵

Migrasjon representerer også nye muligheter, ikke minst i forhold til tilstrømmingen av kristne migranter som utfordrer sekulariseringsfortellingen i mange vestlige samfunn:

Christianity in the West is not declining, but immigrants from Asia, Africa and Latin America are reviving it and transforming it with renewed missional thrust.⁶⁶

SoGC utdyper videre hvordan den kristne diasporaen kan representere viktige ressurser og bidra til å mobilisere for misjon globalt. Ved å ha blikket på betydningen av migrasjon og den kristne diasporaen kan dette

62 SoGC, 184.

63 SoGC, 181.

64 SoGC, 181.

65 SoGC, 181.

66 SoGC, 184.

help Christians grasp how the dispersed are transforming and advancing Christianity and to mobilize and resource the global church to engage and leverage diaspora communities worldwide.⁶⁷

I en L4-påfølgende Lausanne blogartikkel kalt «From the nations to the nations: Cross-cultural sending churches» beskrives f.eks. nye muligheter for misjon i diasporaen:

God is bringing the nations to cities like Dubai, Paris, London, Singapore, and Seoul, with corporations bearing the cost, to hear the good news of Jesus and then carry that message back to their home countries, to their own cultures and languages.⁶⁸

Diasporamissiology

Et hovedtrekk ved migrasjonsteologien i SoGC er «diasporamissiologyen» (*diaspora missiology*) som bygger på diasporabegrepet som i korthet beskriver mennesker som bor utenfor sitt fødeland.⁶⁹ Diaspora brukes også ofte om grupper av mennesker som forholder seg til sin opprinnelige nasjonale eller kulturelle identitet, selv generasjoner etter at de flyttet fra hjemlandet. Diasporaperspektivet bidrar til å utvide horisonten for mulighetene som migrasjon representerer for misjon i dag:

The Diaspora factor forces us to consider Christianity as a universal faith with great diversity within and a healthy sense of mutuality with each other globally.⁷⁰

Dette utvisker geografiske og demografiske skillelinjer og understreker at den kristne diasporaen kan spille en sentral rolle for misjon. Diasporaperspektivet reflekterer også det religiøse mangfoldet som finnes i våre byer og nabolag grunnet migrasjon. SoGC utdyper:

67 SoGC, 181.

68 Job Neibei, «From the nations to the nations: Cross-cultural sending churches» (februar 2025); <https://lausanne.org/about/blog/from-the-nations-to-the-nations>

69 SoGC, 185. Diasporamissiologyen bygger på tidligere migrasjons- og misjonsteologiske refleksjoner, ikke minst Enoch Wans arbeid, f.eks. Enoch Wan, «Diaspora missiology», Occasional Bulletin, Spring 2007; <https://www.westernseminary.edu/files/documents/faculty/wan/Diaspora-EMS-OC.pdf>; Wan, *Diaspora Missiology* (2012); Enoch Wan og Moussa Bongoyok (red.), *Diaspora missiology: Theory, methodology, and practice*, 2. utg (Create Space Independent Publishing, 2014); Sadiri Joy Tira og Tetsunao Yamamori, *Scattered and Gathered*; og Michael Pocock and Enoch Wan, red., *Diaspora Missiology (EMS 23): Reflections on Reaching the Scattered Peoples of the World* (William Carey Publishing, 2015).

70 SoGC, 185.

It accelerates the advance of the gospel and mission work gains new momentum on account of diasporas. It enables the margins to become new centers of Christianity while remaining local everywhere. It is pneumatologically empowered global missiology that unleashes the missional potential of every Christian everywhere together to hasten the mission of God in the world. Christian Mission is no more from the West to the Rest, but from everywhere to everywhere. It allows multiple centers of Christianity, and the missionary flow occurs in many different directions (polycentric and omnidirectional). Everywhere has become a mission field as well as a mission force.”⁷¹

SoGC skisserer en trefoldig diasporamissologi som beskriver ulike, men kompletterende perspektiver på misjon i en migrasjonskontekst:⁷²

- Misjon rettet mot unådde (folkeslag) som nå bor nær på grunn av migrasjon. Dette gir muligheter for kirken å nå mennesker med innvandrerbakgrunn i sine nabolag uten å krysse landegrenser (*Mission to the diasporas*)
- Misjon der diasporakristne når sine landsmenn eller andre innvandrere (*Mission through the diasporas*)
- Misjon der kristne innvandrere evangeliserer i vertslandet, utøver misjonale påvirkning i hjemlandet, eller driver krysskulturell misjon i andre land (*Mission beyond the diasporas*)

Diasporamissologien understreker f.eks. den sosiokulturelle og åndelige kapitalen og kompetansen som mennesker med migrasjonsbakgrunn har som relasjonelle og kulturelle brobyggere: «Diaspora peoples are cross-cultural bridges with an uncanny ability and experience in multiple worlds».⁷³ Diasporamissologien utfordrer også «stedligheten» og tradisjonelle måter å tenke misjon på der landegrenser og geografi ikke lenger representerer barrierer som må overstiges:

Diaspora missiology is non-spatial since the unevangelized people cannot be solely defined geographically anymore and they are not bound within any national boundaries or latitudes ... Diaspora missiology recognizes a new way of doing mission among and with people who are at our doorsteps and every Christian as a missionary.⁷⁴

Sagt med andre ord synliggjør migrasjonsrealiteten at det flerkulturelle samfunnet

71 SoGC, 185.

72 SoGC, 186-187.

73 SoGC, 186-187.

74 SoGC, 185.

både representerer misjonsmark og misjonsressurser:

The former mission-sending nations have now become mission fields and some of the migrants from former mission fields are engaged in reaching fellow immigrants and peoples of their host nations. The world is now in our neighborhoods and all Christians need to be awakened to this reality and equipped to reach all people everywhere.⁷⁵

Dette fordrer kirken i «vertslandet» å bygge broer mot innvandtermiljøer, utvikle relasjoner og spille på lag med kristne innvandrere som misjonspartnere i diasporakonteksten og i migrantenes hjemland:

Diaspora missions involve a holistic approach that addresses the spiritual, social, and practical needs of the diaspora communities in a foreign land by providing social services, language classes, job assistance, and community support besides gospel sharing, especially those displaced under dire circumstances. It addresses issues of identity, belonging, social cohesion, and intercultural competencies as people navigate their lives in foreign lands while gradually over time and generations assimilating into host realities and maintaining (declining for some) ties with ancestral homelands. Overall, diaspora missions encompasses a global multi-directional view of Christianity where mission occurs from everywhere to everywhere.⁷⁶

Diasporablikket snur derfor opp ned på eurosentriske misjonsperspektiver. I den nye måten å drive misjon på spiller migranter en sentral og ikke perifer rolle der alle har et «alminnelig misjonsskall» (*missionhood of all believers*⁷⁷) uavhengig av tittel:

The migrants, displaced, and diasporas are at the forefront of God's mission in the world today. As evident in the earlier eras of Christianity, the people on the move are powerful agents of growth, spread, and transformation of God's work in the world and will continue to shape the contours of the advancement of Christianity in the 21st century and beyond.⁷⁸

Polysentrisk misjon

Et tredje misjonalt migrasjonsperspektiv fremholdt i SoGC, og som konkretiserer diasporamissilogien over, er fokuset på polysentrisk misjon, det at misjon ikke lenger skjer fra «vesten til resten» men samtidig «fra alle steder til alle mennesker» og der migrasjon

75 SoGC, 185.

76 SoGC, 185-186.

77 SoGC, 184.

78 SoGC, 187.

en sentral rolle.⁷⁹ SoGC trekker f.eks. frem den ghanesiske 'Lausanne-katalysatoren' Yaw Perbi som poengerer at det er en godt bevart hemmelighet at hundretusener internasjonale studenter fra Afrika er kristne og finnes praktisk talt overalt i verden, i Nord-Amerika, Europa, og Asia.⁸⁰ Tilsvarende finnes kristne arbeidere fra Filippinene i Midtøsten og kristne ingeniører fra Nigeria i Europa som ofte ser på seg selv som misjonsagenter, uavhengig av hvorfor de migrerte. Ikke minst løfter et polysentrisk blikk frem migrasjonkonteksten som misjonsarena, f.eks. i kulturelt mangfoldige, men sekulære samfunnskontekster i Europa preget av materialisme, ensomhet, eller mangel på tilhørighet.⁸¹

Europe is undergoing unprecedented demographic change as a result of three inter-related dynamics: falling birthrates, an aging population, and sustained migration from the Majority World. Together these dynamics are transforming the societies of Europe and, with them, the context for mission in Europe from now to 2050.⁸²

Dette utfordrer kirken til å tenke nytt om misjonalt samarbeid.

The Seoul Statement

I forlengelsen av L4 understøtter Seoul Statement-dokumentet (SS) de migrasjonsteologiske føringene i SoGC.⁸³ Om referert her noe kortfattet, konfliktene fra et bibelteologisk perspektiv understreker SS bl.a. at kirken er både etnisk og kulturelt mangfoldig og på samme tid ett i Kristus. Kallet om forsoning med Gud gjelder alle nasjoner til tross for at vi lever i en verden preget av syndens konsekvenser. Visjonen om at alle nasjoner vil tilbe Gud sammen i enhet på tvers av etnisitet, språk og kulturell bakgrunn⁸⁴ forutsetter at evangeliet formidles og forstås kontekstuellt, kulturelt og språklig.⁸⁵

In the church catholic, no human culture can claim preeminence. All human cultures must bow in submission before the God of all wisdom and as they do so, they each make their contribution to our understanding of Scripture and proclamation of the gospel. In this way, God unites us together to declare and display his glory in all our diversity.⁸⁶

79 SoGC, 37, 70. Se også The Lausanne Movement, «What is polycentric Christianity?»; <https://lausanne.org/report/polycentric-christianity>

80 SoGC, 37, 176.

81 SoGC, 426.

82 SoGC, 429.

83 «The Seoul Statement» m <https://lausanne.org/statement/the-seoul-statement>

84 SS, punkt 4, 6 og 15.

85 SS, punkt 6, 23 og 28.

86 SS, punkt 31 og 42.

Som lemmer på en «kropp» (*Christ's body*; kirken) kalles kirken til samarbeid på tvers av bakgrunn for å synliggjøre Kristus på ulike måter på ulike steder lokalt og globalt.⁸⁷ Særlig trekkes frem behovet for å nå «de unådde»⁸⁸ og for å huske på menneskene som lider under krigskonflikter, men ikke bare de mest kjente konfliktene.⁸⁹ Mange migranter har bakgrunn, nettopp fra områder preget av krig og uro og utfordrer engasjement og misjonsteologien i møte med migrasjonens kontekstuelle virkeligheter.

Avsluttende drøfting: Utfordringer og muligheter for misjonal samhandling

Er samarbeid mulig?

Hva betyr så Lausannebevegelsens migrasjons- og misjonteologiske perspektiver fra SoGM og L4 for mulig samhandling og samarbeid (*collaboration*) i vår egen kirkelige, samfunns- og misjonskontekst? Fra et personlig ståsted har jeg i all hovedsak hørt positive tilbakemeldinger fra mange av de jeg møtte på L4 der mange fortalte at de ble inspirert av L4 og mulighetene som finnes for fremtidens misjon. Men i hvilken grad kan migrasjonsorientert og polysentrisk misjon inspirere til nye måter for engasjement, samarbeid og misjon? Dette er misjonsteologiske og praktiskeologiske spørsmål som, avhengig av teologisk ståsted, har et normativt tilsnitt i lys av hva en tenker misjon er og bør være.

Det er verdt å merke seg at misjonalt samarbeid er noe som tematiseres allerede i Lausannepakten, f.eks. i 7. artikkel knyttet til samarbeid om evangelisering («*co-operation in evangelism*»⁹⁰), både innenfor egen kultur (E1), til de som er nokså like oss (E2), og evangelisering på tvers av språk og kultur (E3).⁹¹ Den 8. artikkelen beskriver partnerkirker («*churches in evangelistic partnership*»⁹²), noe som impliserer samarbeid mellom nord og sør,⁹³ men anerkjenner også misjonærer fra det globale sør i det globale nord:

The face of world mission has been transformed since the Covenant was first written. Thousands of missionaries from the Global South are serving with great effect in the West; thousands more are serving cross-culturally in their own nations or in nearby nations.⁹⁴

87 SS, punkt 24 og 43.

88 SS, punkt 77.

89 SS, punkt 79.

90 The Lausanne Covenant, 52.

91 The Lausanne Covenant, 53.

92 The Lausanne Covenant, 58.

93 The Lausanne Covenant, 60.

94 The Lausanne Covenant, 62.

Manila-manifestet minner også om Lausannepaktens kall til samhandling, f.eks. med referanse til forfulgte kristne.⁹⁵ Dette bekrefter at misjon og misjonsteologi er kontekstuell, berøres av smertefulle livsutfordringer, og gjør noe med hvordan vi forstår Gud, teologi og misjon.⁹⁶ Migrasjonskonteksten utfordrer både misjonsteologiske perspektiver på migrasjon (*theology-in-migration*) og bidrar til å se nye ting i teologien i lys av migrasjon (*theology of migration*).⁹⁷ Men hvordan vil en kontekstuell misjonsteologi om misjonalt samarbeid kunne se ut i lys av den norske migrasjons- og mangfoldskonteksten i dag, f.eks. relatert til kirkens møte med «unådde» i diasporakonteksten (*Mission to the diasporas*), i forhold til kristne innvandreres misjonsengasjement blant sine egne (*Mission through the diasporas*), og i forhold til transnasjonal misjon andre steder? (*Mission beyond diaspora*)?

Samarbeid på hvem sine premisser?

Fra et innenfraperspektiv, sett fra Lausannebevegelsen selv, i en kritisk refleksjon i kjølevannet av L4, drøfter Evi Rodemann hvordan Lausannekongressens innflytelse (*impact*) kan måles og iverksettes. Hun anerkjenner at til tross for mange gode erfaringer og tilbakemeldinger, er det ikke gitt at dette vil resultere i faktiske misjonale samarbeid på sikt:

While the immediate effects are evident in the energy, strategies, and relationships ignited, the long-term outcomes will only emerge as participants incorporate these insights into their ministries and serve as multipliers in their communities.⁹⁸

I en tilsvarende *Global Analysis* artikkel kalt «Whose Collaboration? Whose Priorities? A Missiological Response to the Seoul Statement» spør den malaysiske missiologen Kang San Tan kritiske spørsmål om muligheter, hindringer, og holdninger knyttet til samarbeid. Tang oppsummerer artikkelen sin slik:

The future of Christian mission is dependent upon the quality of missions from Africa, Latin America, and Asia. This does not mean there are no significant roles for mission from the Global North. Many Western mission organisations and alliances recognise the need to change the leadership culture and structure by devolving power from the West to the rest. However, Global South mission movements will not result in deep impact and lasting transformation if the newer

95 The Lausanne Covenant, punkt 13.

96 Jfr. Phan, "Deus Migrator".

97 Jfr. Phan, "Deus Migrator".

98 Evi Rodemann, "Collaboration in Global Mission: Measuring the Impact of the Fourth Lausanne Congress," *Global Analysis* (mars 2025); <https://lausanne.org/global-analysis/the-fourth-lausanne-congress-measuring-collaborative-action-impact>.

centres perpetuate colonial mission paradigms without humility, integrity, and servant-leadership. Many Global South mission leaders are suspicious when calls for collaboration become another means of control if platforms of influence and decision-making powers remain with those who provide financial support. They rightly wonder: Whose collaboration and whose priorities will direct the future of mission in a polycentric world?⁹⁹

Med andre ord, for å implementere diasporamissologien vi finner i L4, bør det reflekteres rundt strukturelle, relasjonelle, teologiske og andre hindre for samarbeid. I en nokså nylig masteroppgave om ledere med migrantbakgrunn som jobbet i eller tett på den etnisk norske kirkekonteksten, etterlyste f.eks. flere av migrantlederne reell anerkjennelse av sine teologiske perspektiver og understreket at mange opplever det vanskelig å få lønnet ansettelse i norsk kirkelighet.¹⁰⁰ I tillegg opplever migrantmenigheter seg ofte som «annenrangs» i forhold til etnisk norske kirker som har historisk, sosial, kulturell og økonomisk kapital de ikke har samme tilgang på. Samtidig besitter de gjerne åndelig og kulturell kapital som ikke alltid er like lett omsettelig i sammenheng utenfor sin egen.

Dette er eksempler på utfordringer som må jobbes med. Et mulig utgangspunkt kan være en gjensidig anerkjennelse fra Seoul Statement av at en trenger hverandre og at mangfold beriker, både teologisk, sosiokulturelt og på andre måter. Fra et sosiologisk perspektiv kan Steven Vertovecs forståelse av det «overmangfoldige» (*superdiverse*) samfunnet kanskje bidra til å nedtone unødvendige kulturelle og andre markører som skiller, samtidig som en kan være stolt av egen kultur og identitet.¹⁰¹ Dette perspektivet belyser også mangfoldet og varianter av diasporaer som finnes. Fra et bibelteologisk perspektiv – der «alle er migranter» - gir dette også teologisk gjenklang. Dette utfordrer hvordan en mangfoldig kirke sammen kan utvikle en mangfoldig men likevel felles teologi om Gud, hverandre, og misjon i lys av den migrasjonsberørte samfunnskonteksten.¹⁰²

Erfaring viser imidlertid at kultur kan være utfordrende, ikke minst når eller om en skal samarbeide og der spørsmålet om hvem sine premisser gjør seg gjeldende. Kan en vest-afrikansk pinsekirke samarbeide godt misjonalt med en etnisk norsk menighet?¹⁰³

99 Kang San Tan, «Whose Collaboration? Whose Priorities? A Missiological Response to the Seoul Statement,” *Global Analysis*, (mars 2025); <https://lausanne.org/global-analysis/the-seoul-statement-a-missiological-response>

100 Biruk Abebe, The role of Christian migrant leaders: An empirical study of diaspora Christians in missional participation in Norway, Master's thesis, VID Specialized University, 2025.

101 Vertovec, *Superdiversity*.

102 Phan, “Deus Migrator”.

103 Se Eriksen, “Immigrant – Majority church relations”

I hvilken grad må kristne innvandrere bli kulturelt «norske» for å kunne arbeide i en norsk kirkelig og misjonskontekst? På hvilke måter anerkjennes innvanderers språklige, kulturelle og åndelig kompetanse i misjonsstrategier hos norske misjonsorganisasjoner? Kulturelt vil mange innvandrere være mye nærmere unådde grupper enn etnisk norsk-dominerte kirker. Lausannepakten, SoGC og mange Lausanne-relaterte ressurser understreker betydningen av kontekstuell relevant misjon, noe som synliggjør at kultur er viktig og tett knyttet mot egen identitet som menneske og troende. Lausannepaktens understrekning om at kulturer ikke er overlegne andres kan være viktig påminnelse om å nærme seg egen og andres kultur med ydmykhet for å tjene hverandre og Guds sak.¹⁰⁴ Hvordan dette ser ut i praksis må utvikles kontekstuell.

Better together?

Innledningsvis henviste vi til L4s appell om at samarbeid er nødvendig og gjør oss bedre rustet for misjonsoppdraget som ligger foran. Men i hvilken grad har migrasjonsrealitetene sunket inn slik at kirker og misjonsorganisasjoner har satt migrasjon på dagsordenen? Og, i hvilken grad tar kristne med migrantbakgrunn initiativ til å omsette misjonsengasjementet de har for Norge sammen med kristne, kirker og organisasjoner i Norge? Her kan vi spørre om diasporamissologien i SoGC kan bidra til å konkretisere ressurser og muligheter som finnes i det kristne migrantlandskapet i form av å bygge relasjoner, drømme sammen, utvikle prosjekter, tørre å ansette og finne nye måter å jobbe sammen. Om vi drar veksler på det tidligere nevnte samskapingsbegrepet («*co-creation*») brukt av Ruoslahti og Meristö, kan felles misjonale utfordringer representere potensiale for misjonals innovasjon og samskapingsprosesser der en kan finne løsninger sammen, f.eks. i møte med utfordringer knyttet opp mot ungdom, sekularisering, ensomhet og behovet for tilhørighet.¹⁰⁵

Uten å generalisere finnes det gryende initiativ i en rekke ulike kirkelige kontekster i Norge, lokalt og nasjonalt, både innad i flere kirkesamfunn og i den bredere økumeniske konteksten.¹⁰⁶ En rekke kristne migrantmenigheter driver allerede utadrettet arbeid blant «unådde» i diasporakonteksten, både relasjonelt og gjennom media. Hvordan kan norske misjonsorganisasjoner som har fokus på de samme gruppene eller områder som kulturelt står nær kristne migranternes bakgrunn se på potensialer for samarbeid? Fra et interkulturelt og teologisk perspektiv, ved å oppdage hverandre og bli kjent med hverandres styrker, ressurser, gaver, teologi, kultur og egenart, kan migrasjonsperspektiver berike den misjonale innovasjons og samskapningsprosessen. Ikke minst kan dette bidra til å skape bevissthet om hvordan skape gode lokalsamfunn og miljøer («*Community*») som er kulturelt og relasjonelt åpne, inkluderende

104 The Lausanne Covenant, 67.

105 Ruoslahti og Meristö, *Creating Better Immigrant Integration*.

106 Norges kristne råd og Norsk råd for misjon og evangelisering (som representerer Lausannebevegelsen i Norge) har bl.a. tatt flere initiativ i tilknytning til dette.

som gir mennesker fra andre bakgrunner mulighet for å føle tilhørighet utover egne kulturelle preferanser.

Dette fordrer også reelle arenaer for å møtes på likeverdige grunnlag og mulighet for å bygge relasjoner, dele kultur, drøfte og utvikle teologi, og samskape løsninger rundt felles misjonsutfordringer. Dette kan skje både på det personlige plan, men om mulig også på tvers i kirker og organisasjoner. Kan det skapes nasjonale, regionale og lokale møteplasser der de tematiske samarbeidsgapene drøftes sammen med migrantkirker og ledere? Lausannesbevegelsen utfordrer kirken her til å ha misjonsteologisk bevissthet i møte med «andre» samt at kristne har en felles trosidentitet som går på tvers av etnisitet, kulturell bakgrunn og teologiske preferanser. Som en enkel praksisorientert avsluttende illustrasjon, ett gryende nasjonalt Lausanne-initiativ i Norge er jevnlig digitale åpne møteplasser kalt «Better together» for kristne ledere med norsk eller innvandrerbakgrunn. Hensikten er enkel: “For conversation, prayer and collaboration around themes based on the Lausanne Covenant – towards mutual inspiration and equipping in our ministries of evangelization and mission in Norway and elsewhere in the nations.” En hovedtanke i dette har vært å legge til rette for og om mulig realisere Lausannebevegelsen og L4s likelydende hovedmotto – «We are better together».¹⁰⁷

107 Artikkelforfatteren har vært en del av disse initiativene.